

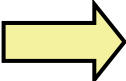

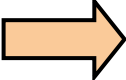

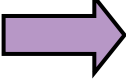
Szkolenia *bhp*

w firmie

ZASADY PRZYDZIAŁU ODZIEŻY ROBOCZEJ I OBUWIA ROBOCZEGO ORAZ ŚRODKÓW OCHRONY INDYWIDUALNEJ

Środki ochrony indywidualnej to zarówno środki przeznaczone do noszenia lub używania przez pracownika w celu ochrony przed jednym lub większą liczbą zagrożeń, które mogą mieć wpływ na jego bezpieczeństwo i zdrowie podczas pracy, jak również wszelkie akcesoria i dodatki przeznaczone do tego celu.

Do środków ochrony indywidualnej nie zalicza się:

- ubrania robocze i mundurów, które nie są specjalnie przeznaczone do zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników,
- wyposażenia stosowanego przez służby pierwszej pomocy i ratownicze,
- środków ochrony indywidualnej noszonych lub używanych przez wojsko, policję lub inne służby porządku publicznego,
- środków ochrony indywidualnej stosowanych w transporcie drogowym,
- środków do samoobrony lub odstraszenia,
- przenośnych urządzeń do wykrywania i sygnalizowania zagrożeń i naruszania porządku publicznego.

Środki ochrony indywidualnej powinny być stosowane w sytuacjach, gdy nie można uniknąć zagrożeń albo nie można ich wystarczająco ograniczyć za pomocą środków ochrony zbiorowej lub odpowiedniej organizacji pracy.

Ze względu na sposób oddziaływania czynników niebezpiecznych i szkodliwych na organizm człowieka wyróżniono następujące **grupy środków ochrony indywidualnej**:

- odzież ochronna (np. płaszcze, kombinezony, fartuchy),
- ochrony rąk (np. rękawice elektroizolacyjne, antyelektrostatyczne),
- ochrony nóg (np. obuwie całogumowe chroniące przed czynnikami chemicznymi),
- ochrony oczu i twarzy (np. okulary ochronne, przyłbice spawalnicze),
- ochrony głowy (np. hełmy ochronne),
- ochrony słuchu (np. nauszники przeciwhałasowe),
- sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości (np. uprząż, podzespoły łącząco-amortyzujące).
- ochrony układu oddechowego (np. aparaty węzowe świeżego powietrza, aparaty powietrzne butlowe),

Obowiązki pracodawcy w zakresie stosowania środków ochrony indywidualnej w zakładzie pracy:

- **nieodpłatne dostarczanie** środków ochrony indywidualnej pracownikom,
- **właściwy dobór** tych środków do zagrożeń występujących na stanowisku pracy,
- **ustalenie warunków użytkowania** środków ochrony indywidualnej, a w szczególności czasu i sytuacji, w których powinny być stosowane,
- **informowanie** pracowników o sposobach posługiwania się środkami ochrony indywidualnej, w razie potrzeby **organizowaniem pokazów** ich używania oraz **szkolenie** pracowników z tego zakresu w ramach szkoleń bhp,
- **zapewnienie odpowiedniego sposobu przechowywania, czyszczenia, dezynfekcji, konserwacji oraz dokonywania niezbędnych napraw** użytkowanych przez pracowników środków ochrony indywidualnej.

Środki ochrony indywidualnej powinny:

- ✓ być odpowiednie do istniejącego zagrożenia,
- ✓ nie powodować same z siebie zwiększenia zagrożenia,
- ✓ być odpowiednie do warunków panujących na danym stanowisku pracy,
- ✓ odpowiadać wymaganiom ergonomicznym i uwzględniać stan zdrowia pracownika,
- ✓ być dopasowane do użytkownika po niezbędnym wyregulowaniu.

Środki ochrony indywidualnej muszą być **oznakowane znakiem CE**, aby uznać je za zgodne z podstawowymi wymaganiami bezpieczeństwa.

Jeżeli pracodawca dopuszcza do używania w zakładzie pracy środków ochrony indywidualnej o niepotwierdzonej zgodności z wymaganiami bezpieczeństwa, popełnia wykroczenie przeciwko prawom pracownika (art. 283 kp).

Pracodawcy ani pracownikom nie wolno dokonywać żadnych modyfikacji i zmian w zakupionych środkach ochrony indywidualnej.

W przypadku występowania **więcej niż jednego zagrożenia** istnieje konieczność zastosowania więcej niż jednego środka ochrony indywidualnej. Środki ochrony muszą być wtedy tak skonstruowane, aby istniała możliwość ich dopasowania bez zmniejszenia właściwości ochronnych poszczególnych elementów.

Zarówno **użytkownicy**, jak i **osoby nadzorujące stosowanie środków ochrony indywidualnej** powinni wiedzieć:

- ✓ jakie zagrożenia występują na stanowisku pracy,
- ✓ jakie środki ochrony indywidualnej należy stosować i jakie są ich właściwości ochronne,
- ✓ jakie są konsekwencje niestosowania środków ochrony indywidualnej,
- ✓ w jaki sposób należy te środki prawidłowo użytkować,
- ✓ jaki jest sposób ich prawidłowego przechowywania i konserwacji,
- ✓ jaki jest czas ich bezpiecznego stosowania,
- ✓ kiedy środki ochrony indywidualnej wycofać z użycia.

Nadzór nad używaniem środków ochrony

Użytkowanie środków ochrony indywidualnej musi być nadzorowane przez pracodawcę.

Obszary, w których stosowanie środków ochrony indywidualnej jest wymagane, muszą być obowiązkowo wyraźnie oznakowane. Najczęściej do oznaczenia takich stref używa się znaków bezpieczeństwa.

W zakładzie pracy powinien istnieć odpowiedni do stosowanych środków ochrony indywidualnej **system ich przechowywania i utrzymywania w czystości oraz sprawności technicznej.**

Środki ochrony indywidualnej są z zasady przeznaczone do osobistego użytku, jeśli jednak okoliczności wymagają, aby sprzęt był użytkowany przez więcej niż jedną osobę, należy podjąć odpowiednie działania w celu zapewnienia higienicznych warunków jego stosowania.

Pracodawca nie może dopuścić pracownika do pracy bez środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego, przewidzianych do stosowania na danym stanowisku pracy.

Pracodawca ma obowiązek:

- dostarczyć pracownikowi nieodpłatnie odzież i obuwie robocze, spełniające wymagania określone w Polskich Normach:
 - jeżeli odzież własna pracownika może ulec zniszczeniu lub znacznemu zabrudzeniu,
 - ze względu na wymagania technologiczne, sanitarne lub bezpieczeństwa i higieny pracy,
- wypłacić ekwiwalent pieniężny pracownikowi używającemu własnej odzieży i obuwia roboczego (ekwiwalent ten musi uwzględniać ich aktualne ceny),
- zapewnić, aby stosowane środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze posiadały właściwości ochronne i użytkowe oraz zapewnić odpowiednio ich pranie, konserwację, naprawę, odpylanie i odkażanie,
- zapewnić, aby środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze, które w wyniku stosowania w procesie pracy uległy skażeniu środkami chemicznymi lub promieniotwórczymi albo materiałami biologicznie zakaźnymi, były przechowywane wyłącznie w miejscu przez niego wyznaczonym (powierzanie pracownikowi prania, konserwacji, odpylania i odkażania tych przedmiotów jest niedopuszczalne).

Odzież i obuwie robocze

Pracodawca powinien ustalić rodzaje środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego, używanych na danym stanowisku pracy.

Może on określić stanowiska pracy, na których dopuszcza się używanie przez pracowników, za ich zgodą, własnej odzieży i obuwia roboczego, spełniających wymagania bhp.

W pewnych sytuacjach wybór przez pracodawcę odzieży i obuwia roboczego nie jest swobodny, gdyż ma on **obowiązek** ich nieodpłatnego zapewnienia:

- gdy odzież własna pracownika może ulec zniszczeniu lub znacznemu zabrudzeniu,
- ze względu na wymagania technologiczne, sanitarne lub bhp,
- pracownikom zatrudnionym na stanowiskach, na których wykonywane są prace związane z:
 - bezpośrednią obsługą maszyn i innych urządzeń technicznych albo
 - prace powodujące intensywne brudzenie lub skażenie odzieży i obuwia roboczego środkami chemicznymi lub promieniotwórczymi albo materiałami biologicznie zakaźnymi.

Ekwiwalent pieniężny oraz przydział odzieży i obuwia roboczego

Jeśli pracownik używa własnej odzieży i obuwia roboczego, pracodawca zobowiązany jest wypłacić mu **ekwiwalent pieniężny** w wysokości uwzględniającej ich aktualne ceny.

Gdy pracodawca nie może zapewnić prania odzieży roboczej, czynności te mogą być wykonywane przez pracownika, pod warunkiem wypłacania przez pracodawcę **ekwiwalentu pieniężnego** w wysokości kosztów poniesionych przez pracownika.

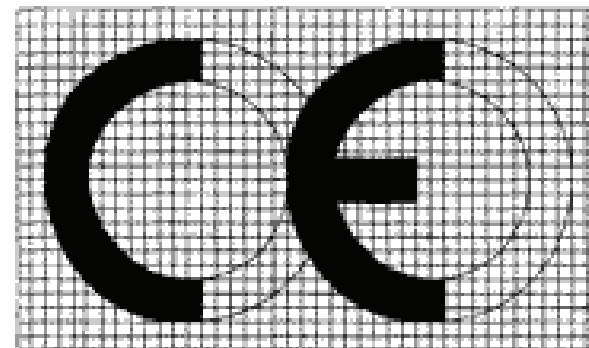
Kwestie związane z przydziałem odzieży i obuwia roboczego powinny zostać zawarte w postanowieniach **regulaminu pracy** (z reguły jako jego załącznik) bądź **innych aktach wewnętrzzakładowych**.

Przydzielona pracownikowi odzież oraz obuwiu robocze stanowią nadal własność pracodawcy (także w trakcie ich używania przez pracownika).
W razie powstania w tym mieniu szkody pracownik odpowiada w pełnej wysokości, jak za szkodę wyrządzoną w mieniu powierzonym z obowiązkiem zwrotu lub wyliczenia się (art. 124 kp).

Przydział odzieży i obuwia roboczego

Fakt przydzielenia pracownikowi środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego powinien być odnotowany w aktach osobowych pracownika.

W dokumentacji pracowniczej powinna znaleźć się **karta ewidencji przydziału odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej**, a także informacje o wypłacie ekwiwalentu za używanie własnej odzieży i obuwia oraz za ich pranie lub konserwację.

Odzież robocza nie musi być obowiązkowo oznakowana znakiem CE, ale powinna spełniać wymagania Polskich Norm.